

Kaikilla on oikeus tietoon – selkokielen asema täytyy turvata myös tulevaisuudessa

Valtiovarainministeriön esitys järjestöjen rahoituksen vähentämisestä uhkaa selkokielen tulevaisuutta ja selkokieltä tarvitsevien ihmisten oikeutta tietoon.

Suomessa selkokieltä tarvitsee arviolta 11–14 % prosenttia väestöstä eli 650 000–750 000 ihmistä. Selkokieli on hyvää yleiskieltäkin helpompi kielimuoto. Selkokielen tarpeen taustalla voi olla esimerkiksi kehitysvamma, lukivaikeus, muistisairaus tai se, että suomi tai ruotsi ei ole äidinkieli.

Kehitysvammaliiton Selkokeskus on jo vuosikymmeniä kehittänyt selkokieltä ja selkokielisiä materiaaleja sekä edistänyt selkokielen käyttöä ja selkokieltä tarvitsevien ihmisten kielellisiä oikeuksia. Selkokielen käyttö onkin viime vuosina lisääntynyt huomattavasti, selkokielen merkitys ymmärretään yhteiskunnassa entistä paremmin ja selkokielistä tietoa ja kirjallisuutta on tarjolla koko ajan enemmän.

Selkokielen tulevaisuus ja selkokieltä tarvitsevien ihmisten tiedonsaanti ovat kuitenkin vaarassa, jos rahoitus vähenee.

Koronakriisi on lisännyt selkokielisen viestinnän tarvetta

Selkokielisen viestinnän tarve korostuu nykyisessä poikkeustilanteessa. Koronakriisistä selviäminen edellyttää, että mahdollisimman moni ymmärtää yhteiset ohjeet ja pystyy noudattamaan niitä. Ketään ei ole varaa jättää tiedon ulkopuolelle.

Selkokielisen viestinnän tarpeesta kertovat myös selkokielisten verkkopalveluiden kävijämäärät, jotka ovat lisääntyneet merkittävästi. Esimerkiksi Selkosanomat-verkkolehden kävijämäärä oli koko kevään ajan kaksinkertainen normaaliin verrattuna.

Myös julkisen sektorin toimijat ovat kertoneet selkokielen tarpeen kasvusta, ja esimerkiksi THL:n selkokielisellä koronavirussivulla on vierailtu kymmeniätuhansia kertoja. Selkokeskus tukee THL:ää ja monia muita organisaatioita selkokielisen tiedon tuottamisessa esimerkiksi tarjoamalla selkokielen koulutuksia, neuvontaa sekä tekstien muokkauspalvelua.

Selkokieli vähentää kielellistä syrjäytymistä, ja on selvää, että sille on suuri tarve yhteiskunnassa. Järjestöjen rahoituksen varmistamisen lisäksi on tärkeää, että selkokielen asema turvataan tulevaisuudessa myös lainsäädännöllä. Järjestörahoituksen turvaaminen ja lainsäädäntö ovat parhaat keinot varmistaa, että selkokieltä tarvitsevat ihmiset saavat ymmärrettävää tietoa.

Lisätiedot

Marianna Ohtonen
toiminnanjohtaja
Kehitysvammaliitto ry
marianna.ohtonen@kvf.fi
puh. 040 837 8340

Sami Älli
saavutettavuusyksikön johtaja
Kehitysvammaliitto ry
sami.alli@kvf.fi
puh. 040 837 8348